

HOLZKIRCHNER SYMPHONIKER

Symfonisch concert

van de symfonisch orkest uit Holzkirchen (Zuid-Duitsland)

Holzkirchner Symphoniker
Dirigent: Andreas Ruppert

Concerten

31.10.2018 Remigiuserk in Steenderen

01.11.2018 Akoesticum Auditorium in Ede

02.11.2018 Hervormde Kerk van Renkum

Programm

Franz Schubert
(1797-1828)

Ouverture zum Singspiel „Der häusliche Krieg“ D 787
nach der autographen Partitur ergänzt von Fritz Racek

Andantino – Allegro moderato

Wolfgang Amadeus Mozart
(1756–1791)

Symphonie Nr. 40 g-moll KV 550

Molto allegro
Andante
Menuetto. Allegretto
Allegro assai

Pauze

Ludwig van Beethoven
(1770-1827)

Ouverture zu v. Collins Trauerspiel „Coriolan“ op. 62

Allegro con brio

Symphonie Nr. 1 C-Dur op. 21

Adagio molto – Allegro con brio
Andante cantabile con moto
Menuetto. Allegro molto e vivace - Trio
Adagio – Allegro molto e vivace

Holzkirchner Symphoniker
Leitung: Andreas Ruppert

De werken van vanavond

Franz Schubert: Ouverture: “De huiselijke Twist” D 787

In tegenstelling tot de grote meesterwerken van Schubert op het gebied van het lied, van de symphonie, van de kamer- of pianomuziek spelen opera's in zijn werk een ondergeschikte rol. De ouverture tot “De huiselijke Twist” die u vandaag gaat horen, is dan ook niet het begin van een opera, maar van een zangspel dat bestaat uit muzieknummers en gesproken dialogen. Pas in de jaren zestig van de vorige eeuw werd deze ouverture ontdekt: het zangspel zelf ontstond in 1823. De handeling is gebaseerd op ‘Lysistrata’ van Aristophanes. Daarin gaat het om de huwelijksstaking van de vrouwen die daartoe besluiten vanwege de lange afwezigheid van hun mannen die steeds maar weer ten oorlog trekken. De ouverture verhaalt van de ruzies tussen de vrouwen en hun mannen, totdat men aan het einde weer terugkomt bij de aanvankelijke Biedermeier-idylle, nadat er een algehele verzoening heeft plaatsgevonden.

Wolfgang Amadeus Mozart: Symfonie Nr. 40 g-klein KV 550

Deze symfonie, die uit het jaar 1788 stamt, ontstond in een moeilijke tijd in het leven van Mozart, waarin hij grote financiële problemen had en hij de bekende bedelbrief aan zijn Loge-broeder Puchberg schreef. In de g-klein-symfonie, die in haar voor het grootste deel (met enkele uitzonderingen) tot het eind vastgehouden mineur-toonaard een stug, ja bijna bars karakter heeft, weerspiegelt zich veel van die netelige levensomstandigheden. Gelatenheid, verzet tegen het noodlot, weemoed en koppigheid bepalen heel het werk. Al in het eerste deel met zijn beroemde beginthema ontstaat de indruk van een geagiteerde klacht. Slechts een paar ogenblikken van ontspanning of kalmering onderbreken de overheersende atmosfeer van hartstochtelijke uitbarstingen, maar ook van resignatie.

Het daarop volgende andante in es-groot is doortrokken van een duidelijke weemoed, die in het middendeel plaats maakt voor een zekere opwinding, waarbij het wisselspel tussen blazers en strijkers tot subtiele klank- en harmonie-effecten leidt.

Het menuet is geen hoofse dans, wat men uit de naam zou kunnen afleiden. Bars en agressief is zijn karakter: alleen het trio brengt een meer idyllische stemming.

Het laatste deel is rusteloos, duister en gekarakteriseerd door knappe, gewaagde contrapunten. Het eindigt met een norske, bijna onbehouwen slotpartij, die “duister en wild een stempel onder het geheel” (Abert) plaatst.

Ludwig van Beethoven: Ouverture Collins Treurspel “Coriolanus” op. 62

Het drama “Coriolanus” van Heinrich Joseph von Collin was in Wenen heel populair geweest, maar ten tijde van het ontstaan van Beethovens Ouverture (1807) al weer van de planken verdwenen. Net als het aanzienlijk interessantere stuk van Shakespeare met dezelfde titel vertelt het het verhaal van veldheer Gnaeus Marcius, die in de oorlog tussen Rome en de Volsci tussen alle fronten geraakt en zichzelf tenslotte in die hopeloze situatie de doodsteek geeft.

De ouverture illustreert in feite slechts één scène van het stuk, namelijk de ontmoeting van Coriolanus met zijn moeder, die hem bezweert af te zien van wraak op de Romeinen. Het heersersthema van Coriolanus aan het begin gaat steeds meer over in het zangthema van zijn moeder, zodat het falen van de held, die opgeeft, tenslotte in een bijna klankloze berusting eindigt.

Ludwig van Beethoven: Symfonie Nr. 1 C-groot op. 21

Beethoven was bijna dertig jaar, toen hij in 1799/1800 aan zijn eerste symfonie begon. Kennelijk had hij in hoge mate respect voor de formele en inhoudelijke vereisten van dit

genre. De symfonie neemt de door de Wiener Klassik ingevoerde indeling over, maar wijkt in zoverre af, dat het laatste deel niet zoals gebruikelijk als rondo is vormgegeven, maar in de sonatevorm staat met een langzame inleiding.

Na de langzame inleiding met een aanvankelijk onzekere harmonische doelstelling begint in het eerste deel een motievenspel, dat vooral door contrasten, zoals tussen het ritmisch benadrukte hoofdthema en het in een vloeiende gelijkmatige beweging afdalende neventhema bepaald wordt.

Dat alle thema's van de symfonie verwant zijn, toont het tweede deel, dat niet in de gebruikelijke driedelige liedvorm is gehouden, maar wederom een sonatevorm laat zien. Het menuet is naar zijn aard eerder een scherzo met een steeds omhoog strevende geestdrift. Een dansdeel zou gelijkmatiger en evenwichtiger vormgegeven zijn. Het thema had Beethoven overigens al eerder in een Duitse Dans gebruikt.

Het laatste deel is een klassieke slotdans, waarbij Beethoven ons in het begin op humoristische wijze aan het ontstaan van het hoofdthema laat deelnemen.

De première in oktober 1800 werd een groot succes, waarschijnlijk ook omdat de toehoorders bij alle nieuwigheid toch het van Haydn vertrouwde terrein herkenden.

Peter Potansky

Ned. vertaling: Marianne Brouwer-Merkx

Holzkirchner Symphoniker Symfonisch orkest uit Holzkirchen (Zuid-Duitsland)

De Holzkirchner Symphoniker, opgericht in 1993, hebben heel wat mooie ervaringen, mooie ogenblikken, die zowel de musici als de toehoorders enthousiasmeerden.

De orkestleden oefenen diverse beroepen uit, terwijl alle leeftijden zijn vertegenwoordigd. Er wordt iedere maandag geoefend, verbonden door de liefde voor de klassieke muziek.

De meerderheid van de concerten zijn in Hoog Beieren gegeven (8 concerten per jaar), maar ook waren er 7 buitenlandse tournees; 2x in Frankrijk (Arles, Grasse, Mouans-Sartoux, dit was voor de deelnemers een onvergetelijk experiment); verder 2x in Italië, in Hongarije en in Tsjechië.

In de loop der jaren zijn gerenommeerde solisten geëngageerd.

Andreas Ruppert Dirigent

Andreas Ruppert, in 1969 geboren uit een muzikantengeslacht, kreeg zijn 1ste pianoles op zijn 8ste; hij studeerde aan het conservatorium van München, waarbij hij als student al koren en orkesten in de omgeving van München leidde. Hij was assistent onder beroemde dirigenten, zoals Roberto Abbado, Dimitri Kitajenko, Sir Colin Davis, Leonard Bernstein, Lorin Maazel en Carlo Maria Giulini.

Zijn 1ste aanstelling was in Oldenburg en Innsbruck. Sinds 1999 is hij zelfstandig en bekleedt hij o.a. de functie van chef-dirigent van de Holzkirchner Symphoniker; ook leidde hij opera's in Wenen en München, een serie uitvoeringen van de "Tannhäuser" van Richard Wagner en een aantal concerten met het nationaal orkest van Azerbeidzjan. Tevens kreeg hij ook een respectabele naam als corepetitor van "het Duitse Lied" en van violisten, klarinettisten en cellisten.

In 2002 kreeg hij aan de universiteit van Augsburg de muzikale leiding van het vak opera. In 2013 kwam hij bij de universiteit van München, waar hij de "Le Nozze de Figaro" van Mozart dirigeerde.

Verdere informatie: www.andreas-ruppert.de